

**PODSTAWY EDUKACJI**

**TOM 9**

*ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ*

#### RADA NAUKOWA

- prof. zw. dr hab. **Olga Czerniawska**, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Polska  
dr hab. **Dorota Gołębiak**, prof. CDV, Collegium Da Vinci w Poznaniu, Polska  
prof. dr **Gaston Pineau**, Université de Tours, Francja  
dr hab. **Hana Červinková**, prof. DSW, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu, Polska  
prof. zw. dr hab. **Wojciech Kojs**, Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Polska  
prof. **Bernd-Joachim Ertelt** PhD, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie; Hochschule der Bundesagentur für Arbeit (HdBA), Mannheim – Niemcy  
prof. dr **Liliana Ciascai**, Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca, Rumunia  
dr hab. **Grażyna Rygal**, prof. AJD, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Polska  
prof. zw. dr hab. **Ryszard Łukaszewicz**, Wyższa Szkoła Zarządzania EDUKACJA we Wrocławiu, Polska  
prof. dr **Edward Rojas de la Puente**, Universidad Nacional Toribio Rodriguez de Mendoza (UNTRM), Chachapoyas – Peru  
dr hab. **Eligiusz Malolepszy**, prof. AJD, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Polska  
prof. dr **Albert Arbós Bertrán**, Universitat Internacional de Catalunya, Barcelona, Hiszpania

#### LISTA RECENZENTÓW

- prof. zw. dr hab. **Bogusław Śliwerski**, Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Uniwersytet Łódzki, Polska  
dr hab. **Astrid Męczkowska-Christiansen**, prof. AMW, Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni, Polska  
dr hab. **Jolanta Zwiernik**, prof. DSW, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu, Polska  
prof. dr **Pierre Dominicé**, Université de Genève, Szwajcaria  
prof. **Vlasta Cabanová** PhD, Žilinská Univerzita v Žiline, Słowacja  
dr hab. **Hanna Kędzierska**, prof. UWM, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska  
prof. dr **Velta Lubkina**, Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmija, Łotwa  
dr hab. **Małgorzata Muszyńska**, prof. KPSW, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, Polska  
prof. dr **Gilles Baillat**, Université de Reims-Champagne-Ardenne, Francja  
dr hab. **Tomasz Zimny**, prof. US, Uniwersytet Szczeciński, Polska  
prof. Dr.Eu. **Miquel Àngel Comas**, European Knowledge Advisor Centro Universitario Internacional de Barcelona – Universidad de Barcelona, Hiszpania

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

# PODSTAWY EDUKACJI

TOM 9

*ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ*

pod redakcją  
AGNIESZKI KOZERSKIEJ



Częstochowa 2016

### **Komitet Redakcyjny**

Redaktor naczelny  
Małgorzata PIASECKA

Redaktorzy tematyczni  
Monika ADAMSKA-STAROŃ, Agnieszka KOZERSKA, Beata ŁUKASIK

Redaktorzy językowi  
Małgorzata DAWIDZIAK-KŁADOCZNA – język polski, Marie-Françoise  
IWANIUKOWICZ – język francuski, Janina STASZCZYK – język angielski

Redaktor statystyczny  
Wioletta SOŁTYSIAK

Sekretarze redakcji  
Anna IRASIAK, Karol MOTYL

Redaktor naczelny wydawnictwa  
Andrzej MISZCZAK

Korekta  
Paulina PIASECKA

Redakcja techniczna  
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki  
Sławomir SADOWSKI

Artykuły zawarte w czasopiśmie recenzowane są anonimowo

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

Czasopismo w wersji elektronicznej opublikowane jest na stronie:  
<http://podstawyedukacji.ajd.czyst.pl>

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie  
Częstochowa 2016

**ISSN 2081-2264**

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego  
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie  
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8  
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19  
[www.ajd.czyst.pl](http://www.ajd.czyst.pl)  
e-mail: [wydawnictwo@ajd.czyst.pl](mailto:wydawnictwo@ajd.czyst.pl)

## Spis treści

### Contents

|   |     |
|---|-----|
| Od redakcji: Podstawy edukacji. Zrównoważony rozwój<br>(Agnieszka KOZERSKA) .....                           | 7   |
| <b>STUDIA I ROZPRAWY</b>  |     |
| Tomasz Tadeusz BRZOZOWSKI   |     |
| Idea zrównoważonego rozwoju w sferze edukacji globalnej<br>i kulturowej .....                               | 11  |
| The idea of sustainable development in the field of global education and cultural<br>(Summary) .....        | 23  |
| Jacek MALIKOWSKI  |     |
| Przypadek Polski: od modernizacji imitacyjnej do zrównoważonego<br>rozwoju? .....                           | 25  |
| Case of Poland: the imitative modernization to sustainable development? (Summary) ....                      | 63  |
| Jacek SIERADZAN   |     |
| Psychologia a buddyzm. Czego psychologowie mogą się nauczyć<br>od buddystów a buddyści od psychologów ..... | 65  |
| Psychologization of Buddhism: Chance or danger? (Summary) .....   | 80  |
| Agnieszka KOZERSKA  |     |
| Model uczenia się w okresie późnej dorosłości .....   | 81  |
| Model of the learning process in late adulthood (Summary) .....   | 95  |
| Maria JANUKOWICZ  |     |
| Dryfujemy w stronę niezrównoważonego rozwoju .....  | 97  |
| Drifting towards unsustainable development (Summary) .....  | 111 |
| Jolanta LENART  |     |
| Nowe koncepcje i modele całościowego poradnictwa kariery.<br>Możliwości i ograniczenia .....                | 113 |
| New concepts and models of lifelong vocational guidance.<br>Possibilities and limitations (Summary) .....   | 122 |

## Z BADAŃ

Monika ADAMSKA-STAROŃ

- Rockowe narracje przestrzeni odkrywania i rozumienia samego siebie.  
Ku zrównoważonemu rozwojowi ..... 125  
Rock narratives as a space of self-understanding. Towards sustainable development  
(Summary) ..... 151

Izabela BIENKOWSKA, Małgorzata KITLIŃSKA-KRÓL

- Edukacja dla zrównoważonego rozwoju (EZR) w opinii nauczycieli  
klas 1–3 ..... 153  
Education for sustainable development (esd) in the opinion of teachers of classes 1–3  
(Summary) ..... 162

Wioletta SOŁTYSIAK

- Metody kształcenia w e-learningu akademickim w edukacji  
zrównoważonego rozwoju ..... 163  
Educational methods in academic e-learning within sustainable development  
education – according to opinions from teachers of economic universities of the  
Silesian province (Summary) ..... 182

Anna PAWIAK

- Digital divide* jako bariera w realizowaniu rozwoju zrównoważonego .. 183  
Digital divide as a barrier for sustainable development (Summary) ..... 198

Mateusz MARCINIAK

- Konsumpcjonizm wśród młodzieży akademickiej – zagrożenie dla idei  
zrównoważonego rozwoju w warunkach polskich? ..... 199  
Consumerism among university students – the threat for the idea of sustainable  
development in Poland? (Summary) ..... 211

Zbigniew LENART

- Instytucje kultury w procesie edukacyjnym dzieci i młodzieży szkolnej  
w latach 1990–2015. Wprowadzenie do zagadnienia ..... 213  
Cultural institutions in the educational process of the years 1990–2015.  
Introduction to the problem (Summary) ..... 221

## VARIA

Danuta ŻAK

- Teoria malarstwa abstrakcyjnego a Platowska koncepcja sztuki ..... 225  
Theory of abstract painting and Plato's conception of art (Summary) ..... 237